

Příloha 6: Posudek oponenta habilitační práce

Masarykova univerzita

Fakulta Fakulta sociálních studií MU
Habilitační obor politologie

Uchazeč PhDr. Věra Stojarová, Ph.D.
Pracoviště Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity, Brno
Habilitační práce The Far Right in Selected Balkan countries

Oponent Prof. PhDr. Svetozár Krno, CSc.
Pracoviště Filozofická fakulta Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre

Text posudku (rozsah dle zvážení oponenta)

Po návrate Konštantína Jirečka z Bulharska prestal pojem Balkán nesymbolizovať iba priestor pre solidaritu s utláčanými, vzájomnosť vyvolávajúcu oblasť zemepisnú oblasť, časť starého svetadiela s kultúrnymi zážitkami, ale aj svet nepredvídateľného chaosu, etnickej, náboženskej a personálnej netolerancie, neočakávateľného vývoja násilia, krvavých konfliktov, tragédií a nezmyselných vojen. Negatívnu príchut' pôvodne neutrálneho slova dodala aj snaha zakryť spoluzodpovednosť európskych veľmocí za osud spomínaného polostrova, ktoré často, ako to už býva, popri pomoci si na polostrove riešili svoje geopolitické a hospodárske záujmy.

Mária Todorová (1949) v štúdiu Imaginárny Balkán konštatovala, že spomínaný polostrov predstavuje európsky kultúrny a politický predsudok par excellence. Filozof Hermann Keyserling konštatoval v roku 1928: „*Keby nebol Balkán, museli by sme si ho vymyslieť.*“

Balkán, jeho reflexia v bežnom európskom vedomí, pripomína reflexiu kaukazského regiónu. Aj tam, čo nie len predmetom predloženej práce, v emotívnej rovine stoja proti sebe magnet „nepiáristickej“ exotiky, impulzy, obohacujúce svetovú kultúru na jednej strane a strach, vyplývajúci z reálnej tunajšej politickej kultúry, ale aj z jej skreslenému obrazu v európskej verejnej mienke.

K poznaniu, tým aj demytologizácii, Balkánu ostávajú dlžné aj politické vedy. Treba oceniť v tomto zmysle oceniť autorku predloženej práce. PhDr. Věra Stojarová, Ph.D. si zvolila tému, ktorá zodpovedá profilácii oboru Politológia, je veľmi aktuálna a môže prispieť k teórii politiky aj politickej praxe.

Precízne vybrala literatúru, ktorá sa prekrýva so zvolenou témou, a adekvátne s ňou pracuje. Dokázala z nich „vytiahnuť“ esenciu bez toho, že by skĺzla do popisnosti.

Práca je logicky členená. Výber balkánskych štátov, na ktoré sa koncentruje má svoje opodstatnenie. Vo všetkých kapitolách autorka udržuje vedecký štýl a vedecké metódy bádania. Prichádza k vlastným záverom. V tomto zmysle predloženú prácu treba vnímať v našom prostredí ako prínos.

Privítal by som, keďže zvoleným predmetom skúmania je krajná pravica, aby autorka venovala väčší priestor politickým lídrom, prípadne ideovo-hodnotovým spoluprotvorcom krajnej pravice, ich osobnostno-subjektívnemu zásahu do objektívnej

politickej reality, a tým aj zásadného príspevku k formovaniu krajnej pravice.

K predloženému textu však nemám zásadné výhrady.

Dotazy oponenta k obhajobě habilitační práce (počet dotazů dle zvážení oponenta)

1. Aké spoločné znaky majú strany krajnej pravice v päťici vybraných balkánskych štátoch – v Chorvátsku, Srbsku, Macedónsku, Bulharsku a Rumunsku? Môžeme hovoriť o spoločnej (podobnej) politickej kultúre balkánskej krajnej pravice? Ak hej, ide o zákonitosť alebo náhodnú podobnosť?
2. V stranách krajnej pravice lídri zohrávajú zvyčajne výraznejšiu úlohu ako v politických stranách patriacich do iných „rodín“. Ako je to v prípade uvedenej štvorici?
3. Ako si autorka vysvetľuje pomerene neskorý nástup (v roku 2005) bulharskej strany (v prvom prípade aj koalície) Ataka do parlamentu a pomerný neúspech jej predchodcov? Čím sa líšilo Bulharsko od Srbska a Rumunsku v predchádzajúcich pätnástich rokoch?
4. Ako reagujú strany etnických menšín v uvedených štátoch na pôsobenie krajnej pravice, reprezentujúcej voličov väčšinového národa?
5. V ktorej oblasti pociťuje autorka najväčšiu podlžnosť politickej teórie voči krajnej pravici v balkánskych štátoch?

Záver

Habilitačná práca PhDr. Věry Stojarové, Ph.D. „The Far Right in Selected Balkan countries“ **splňuje** požiadavky štandardne kladené na habilitačné práce v oboru politológia na Masarykovej univerzite.

V Nitre, dňa 1.3.2011

prof. PhDr. Svetozár Krno, CSc.